

Tuomareiden uutiskirje 9

Hei tuomarit ja tuomarinmieliset, jotka ehkä luette kirjeitämme!

Tämän vuoden aikana kilpailutoiminta on selvästi ollut vilkkaampaa kuin viime vuonna, mikä on ollut todella ilahduttavaa. Tässä uutiskirjeessä kerrotaan muutamia otteita kuluneen vuoden tapahtumista ja olennaisimpia tämän vuoden puolella voimaan tulleita sääntöpäivityksiä.

Perinteiseen tapaan uutiskirjeen julkaisun yhteydessä julkaistaan myös uudet päätuomaritehtävät. Vastaukset tehtäviin tulee antaa 31.10.2021 mennessä. Tehtävät löytyvät alla olevan linkin takaa (Google Forms -lomake)

<https://forms.gle/6Nzjqwt6va7bVye9>

Mukavaa syksyä ja hallikauden alkua kaikille! Kisakentillä tavataan!

Tuomarineuvoston puolesta,

Mari, pj.

Tuomarikoulutus 2021

Keväällä 2021 järjestettiin ensimmäistä kertaa tuomarikoulutus virtuaalisesti Zoomin välityksellä. Zoom-sessiot tallennettiin ja ovat katsottavissa Youtubesta, tosin toistaiseksi vielä piilotettuina eli linkit videoihin saa pyyntöä vastaan. Koulutusta täydennettiin litissä toukokuun loppupuolella järjestetyllä lähipäivällä, jossa oli myös liiton tulospalveluvastaava Jaakko Setälä antamassa oppia tulospalvelun toiminnasta siitä kiinnostuneille.

Saatujen palautteiden perusteella kurssi oli varsin onnistunut ensimmäinen yritelmä järjestää tuomarikoulutusta uudella tavalla. Lähipäivien järjestäminen tuli aika lyhyellä varoitusajalla kurssilaisille, minkä takia littiin ei päässyt kuin kourallinen kurssilla mukana olleista kuulijoista mukaan. Kurssiin liittyvät tentit järjestettiin myös etänä Google Formsin ja Teamsin avulla. Tentteihin osallistui noin puolet kurssilla mukana olleista kokelaista, jälleen aikataulut aiheuttivat haasteita osallistumiselle.

Kaikista haasteista huolimatta kurssilta on tähän mennessä valmistunut viisi uutta tuomaria. Tämän syksyn aikana tullaan järjestämään vielä yksi etätenttitilaisuus viime kevään kurssilaisille. Toivotaan, että loputkin pääsevät tuolloin osallistumaan ja saavat tuomarilisenssinsä voimaan hallikaudelle, koska seuraava mahdollisuus on vasta keväällä 2022 tuomarilisenssien uusimisen yhteydessä.

Lämpimät kiitokset kaikille kurssin osallistujille, te teitte siitä vaivan arvoisen. Tietysti myös lämpimät onnittelut kaikille uusille tuomareille ja tervetuloa riveihin!

Kuulumisia kisoista

Ulkomaat

Mari ja Niko ovat päässeet tämän vuoden aikana käymään kahdesti ulkomaan kisoissa hakemassa uusia elämyksiä ja oppia. Niko kävi touko-kesäkuun vaihteessa tauluammunnan EM-kisoissa Antalyassa, missä jaettiin myös Tokion Olympialaisiin paikkoja ja nuorten Maailmanmestaruuskisoissa Puolan Wroclawissa elokuussa. Nuorten Maailmanmestaruuskisat oli tarkoitus järjestää Australiassa lokakuussa, mutta WA oli päättänyt siirtää ne elokuuksi Puolaan koronatilanteen takia.

Mari kävi Antalyassa jo huhtikuun alussa European Grand Prix'n toisessa osakilpailussa. Yllätyskutsuna Marille tuli Slovenian Mariborissa elo-syyskuun vaihteessa järjestetyt 3D EM-kisat, joita oli siirretty vuodella eteenpäin. Vuonna 2020 Mari oli nimettynä tuomarina alun perinkin, mutta kisojen siirtymisen myötä myös tuomarilista oli mennyt uusiksi päätuomaria myöten. Onneksi niin moni tuomareista perui tänä vuonna osallistumisen, että WAE joutui turvautumaan "häätävaroihin".

Ulkomaiden kisat ovat tuomareiden näkökulmasta menneet pääsääntöisesti erittäin mukavasti. Mitään isompaa hämminkiä ei ole ollut missään kisoissa. Kilpailijoista on

välittynyt onnellisuus ja innokkuus kisakenttien avautumisen johdosta. Kommunikointihaasteita kilpailijoiden kanssa on ollut hyvin vähän ja protesteja sitäkin vähemmän. Vaikuttaa siltä, että reilun vuoden kestäneet tiukat rajoitukset ja kilpailujen peruminen ovat opettaneet niin ampujille, järjestäjille kuin tuomareillekin jotain yhteishengestä ja toistemme arvostamisesta.

Muutamia poimintoa parhaiten mieleen jääneistä tilanteista kisoissa:

Antalyan EGP:ssä päätuomari pyysi kaikkia tuomareita osoittamaan voittajat heti otteluiden alusta asti. Ajatus herätti ensin kummastusta ja jonkin verran vastustustakin, mutta osoittautui lopulta luultua helpommaksi tehtäväksi, koska tuomareita oli paljon ja kilpailijat ampuivat omiin taustoihinsa jotakuinkin ottelukierrosten alusta asti koronarajoitusten takia.

Yhdellä ottelukierroksella erään talja-ampujan taustapakka putosi kovan tuulen takia. Taustojen kiinnitykset tarkistettiin kisoissa joka aamu, mutta ilmeisesti kova tuuli ja talja-ampujien tiukassa istuneiden nuolten tempominen irti olivat löystyttäneet kiinnityksiä sen verran, että vahinko pääsi tapahtumaan. Päätuomari pystyi kuitenkin määrittämään nuolille osuma-arvot eikä nuolia katsottu näin ollen ampumatta jääneiksi nuoliksi.

Antalyan EM-kisoissa naisten tähtäinjousen henkilökohtaisessa pronssiottelussa toinen ampujista ampui toisen setin alkuun ensimmäisen nuolensa väärällä vuorolla. Osuma tuomittiin missiksi ja ottelua jatkettiin. Linjatuomari ei näyttänyt ampujille aloittajaa sormimerkeillä, kuten yleensä on tapana. Liekö tämä hämmentänyt tanskalaisampujaa. Ottelu on katsottavissa Youtubesta https://www.youtube.com/watch?v=1Qd_j_rpkDQ kohdasta 49:20 alkaen.

EM-kisoissa erään ampujan agentti huomautti tuomaria väärästä kielivalinnasta. Taulutuomari oli puhunut vuoroammuntafinaalin aikana blindin takana toisen agentin kanssa venäjää, mikä herätti vastustajassa epäilyksiä sopupelistä. Kansainvälisissä kilpailuissa virallinen kieli on englanti, jota tuomareiden tulee aina puhua ampujien kanssa kisa-alueella. Suomessa kieliongelmaa ei ole, mutta muistetaan silti kiinnittää huomiota käytökseemme ampujien kanssa työskennellessämme.

Junnujen MM-kisoissa tuomari passitti kaksi kertaa joukkueet paitojen vaihtoon. Yhdellä joukkueella oli eriväriset (maajoukkue)paidat, joten tuomari käski vaihtaa kaikki paidat samanvärisiksi. Toisella joukkueella oli maajoukkuepaidan alla pitkähihaiset mustat paidat, jotka myös olivat sääntöjen vastaiset, koska pitkähihaisen paidan tulee olla joko valkoinen tai maajoukkuepaidan väreihin sopiva paita. Suomessa tällaista tapahtuu erittäin harvoin. Televisioitavissa finaaleissa ampujien (ja tuomareiden) ulkoasulla on kuitenkin merkitystä, koska se vaikuttaa lajin imagoon ja sitä kautta arvostukseen, niin vähän kuin vaatevalinnoilla onkin tekemistä itse ammunnan kanssa.

Mariborin 3D EM-kisoissa ratkottiin ensimmäistä kertaa WA:n historiassa mixed team -mitalistit. Kisamuoto oli uusi niin ampujille kuin osallistujillekin, minkä takia sitä harjoiteltiin koko tuomariston ja kahden eri maan ampujien edustajien voimin otteluita edeltävänä iltana. Alkuun mixed team -ottelun säännöt tuntuivat sekavilta ja ihmeteltiin, miksi mixed teamissa on eri säännöt kuin perinteisessä joukkueottelussa. Hämmennys kaikkosi sillä hetkellä, kun tuomarit oivalsivat, että käytännössä mixed team ammutaan samalla tavalla kuin tauluammunnassa. Erona tauluammuntaan on vain 1 m linjan puuttuminen ja nuolimäärä,

joka joukkuetta kohti on puolet tauluammunnan nuolimäärästä (eli 2 nuolta/joukkue, 1 nuoli/ampuja). Erot perinteiseen joukkueotteluun taas selittyvät sillä, että mixed teamissa ampujat ampuvat samantyyppisillä jousilla, kun taas joukkuekisassa kukin joukkueen jäsen ampuu erityyppisellä jousella ja ammuntamatkat muuttuvat jousityypin mukaan.

Mariborissa välinetarkastuksessa käytettiin poikkeuksellisesti kahta paunamittaria varmistamaan mittauksien oikeellisuus. Ensisijaisen paunamittarin paunat näyttivät 1 paunan yli eli, jos mittari näytti 61 paunaa, oli todellinen paunamäärä 60 paunaa. Niissä tapauksissa, joissa mittari näytti yli 60 paunan tulosta, pyydettiin ampujia mittaamaan paunat uudelleen toisella mittarilla. Tällaista käytäntöä ei yleensä ainakaan Suomen kisoissa ole nähty ja käytäntö hämmensi myös ampujia jonkun verran. Vain yhdellä ampujalla havaittiin liikaa paunoja (n. 65), mutta ampuja korjasi tilanteen.

Toinen välineisiin liittyvä keskustelun aihe oli älykellojen käyttö. Maastossahan ei saisi olla mukana mitään elektronisia laitteita, mutta älykellot sallittiin kilpailijoille huolimatta siitä, että niitä voisi käyttää kulmien mittaamiseen. Suurin osa ampujista oli kuitenkin jättänyt kellot kokonaan pois ranteesta eikä mitään laittomia laitteita kilpailupäivien aikana havaittu yhdelläkään ampujalla.

Kotimaat

Suomessa on kilpailtu SM-tasolla kuluneen vuoden aikana kaikissa muodoissa, myös FITAssa pitkän tauon jälkeen. Suomen kisakentillä on havaittu sama ilon ja yhteisen tekemisen tunnelma kuin kansainvälisissäkin kisoissa, mikä välittyy myös alla olevasta junioreiden SM-kisojen kisakertomuksesta.

Suuret kiitokset kaikille teille tuomareille, jotka olette olleet mukana tekemässä onnistuneita kisoja ammattitaitoisella ja laadukkaalla tuomaritoiminnalla!

Juniori-SM, Rautavaara, 31.7.2021

Mahtava teko ja voimainponnistus Koillis-Savon Sulalta. Kisajärjestelyistä ei moitteen sanaa ja ruokakin oli maittavaa ja sitä oli riittävästi. Nuoria kisailijoita oli noin 40, mikä mielestäni oli ihan hyvä määrä huomioiden yleinen tilanne ja kilpailupaikan sijainti Pohjois-Savon ja Pohjois-Karjalan rajamailla. Rautavaaran nimen etymologiaa pähkäilimme jonkin verran ja lopputulema oli, että Tapio Rautavaarastahan se tietenkin juontuu, Tapio oli armoitettu jousimies keihäänheittouransa jälkeen ja saavutti mm. joukkuemaailmanmestaruuden vuonna 1958 Brysselissä WT:n seurajoukkueella (Kallionpää, Rautavaara, Ansala).

Tuomareina allekirjoittaneen lisäksi toimivat Arja Lehto, Esa Peltola ja Antti Pienimäki. Kokenutta porukkaa siis. Tuomarilinjassa pyrittiin huomioimaan kohderyhmä, joten pyrimme välttämään varsinkin pönötystä, sääntörikkeisiin toki puututtiin normaaliin tapaan. Rikkeitä ei liiemmin ollut. Tulokortit pyydettiin tuomaan konttorille tarkastuspisteen kautta, minkä tarkoituksena oli varmistaa tulokorttien oikea täyttö. Vaikka kyseessä on juniorikisat, joillakin kilpailijoilla saattoi olla jopa uransa ensimmäinen kisa, on syytä muistuttaa sääntöjen mukaisesta seuran ammunta-asun käytöstä. Tämä muistutus toki menee käytännössä

pienimpien junnujen vanhemmille ja seurojen toimihenkilöille.

Päätuomari ja Esa Peltola tarkastivat kilpailualueen ja taulut perjantaina. Kenttä oli oikein mitoitettu, turvallisuudesta oli hyvin huolehdittu ja ampujien olosuhteet ammunnan ja huoltoalueen suhteen olivat kunnossa. Käytössä oli Danagen ammunnanjohtajajärjestelmä, jonka saloihin ammunnanjohtaja hyvin ehti perehtyä ennen kisaa ja taisi siinä samalla kirjoittaa laitteelle uudet käyttöohjeetkin. Ainoa pieni huomautus kentällä koski 3 metrin viivaa, joka oli mitattu ammuntalinjalta viivan keskelle eikä reunaan. Maalattu viiva oli kuitenkin siitä hyvä, että kukaan ei potkinut sitä suuntaan eikä toiseen. Ammuntasuunta ei ollut täysin ohjeen mukainen pohjoinen +/- 20 astetta vaikkakin lähellä sitä. Covid -tilanne oli huomioitu maskisuosituksin. Toimitsijat käyttivät maskeja koko kisan ajan. Välinetarkastuksessa pyrittiin välttämään sitä, että tuomarit koskisivat ampujien välineisiin.

Välinetarkastuksessa nähtiin merkkeamattomat nuolet, yhdet väärin valitut kengät ja puuttuva seurapaita. Seurapaitaan sovellettiin hätävaraseuranimeä selkään teipattuna. Kilpailun aikana ei ollut merkittäviä poikkeustilanteita. Otteluiden lopulla lanseoon tuli toimintahäiriöitä, jotka keskeyttivät taikka hidastivat ammuntatapahtumaa ehkä 10 - 15 minuuttia. Nämä olisi syytä selvittää, jotta tulevissa kisoissa välttyttäisiin vastaavilta. Alkukilpailussa lanseo toimi moitteetta. Ottelukierrosten aloitusaika oli ohjelman mukaisesti klo 15.00. Koska alkukisa kuitenkin sujui hyvin nopeasti ja ilman häiriöitä, voitiin ottelut aloittaa lämmittelysarjoilla jo klo 14.20. Tästä sovittiin ensin juryn kesken ja myös tarkistettiin jokaisen ampujan osalta valmius aikataulun nopeuttamiseen.

Jos, ja kun Rautavaaralaiset järjestävät seuraavat kansalliset kisat, suosittelen lämpimästi osallistumista.

Jouni Möttönen, Päätuomari

Sääntömuutokset ja uudet käytännöt

Kansalliset

Keväällä 2021 liiton hallituksen kanssa sovittiin käytännöstä julkaista uudet sääntömuutokset säännöllisesti keväällä ja syksyllä. Kevään sääntöpäivityksiin otetaan pääsääntöisesti mukaan muutokset, joita on tarkoitus soveltaa ulkokaudelle ja syksyn päivityksiin hallikauden muutokset.

1.4. julkaistuihin sääntöihin kirjattiin senioriluokkien joukkueotteluiden muutokset ja sisällä ammuttavien 3D-kilpailujen säännöt.

1.10. julkaistavissa säännöissä senioriluokkien nimet muutetaan Masters-luokiksi ja määritellään lämmittelyammunnan pituudeksi 3 sarjaa niin sisä- kuin ulkokilpailuissa.

WA

- Paljon kummastusta ja kysymyksiä aiheuttanut 10-10 tai X-X uusintasääntö on poistettu käytöstä. Uusinnat siis menevät nyt kuten ennenkin, 1 nuoli ja lähempänä keskustaa voittoa, eikä enää poikkeuksia eri formaattien välillä.
- Ulkona tauluammunnassa ampujalle on varattava 90 cm tilaa, sisällä edelleen käytössä 80 cm.
- Taljassa saa nyt olla useampi nenä/huulimerkki tai vastaava jänteellä, aikaisemmin yksi. W1 paraluokka on edelleen yksi merkki, mutta muuten taljassa tämä on nyt siis vapaa.
- Maastossa ja 3D:ssä pudotusotteluissa ja finaaleissa ampujat ampuvat siltä puolen paalua, joka on tulokortin mukainen puoli. Vaihtoja ei siis saa tehdä. Tämä koskee myös joukkueita.